

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEM
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indült BÉTSBÖL Szeredán 12. Február. 1788.

Külső Országi Tudósítások.

A' múlt hónapnak 26-dikán költ Párisi levelek-
ből ezt olvassuk: „ Itt már 2 napoktól fog-
va mindeneknek közönségesen szájokban forgó hír
az, hogy az itten lévő Pruszszus Követ B. Góltz
Ur, ugyan ezen hónapnak 22-dikén, G. Montmo-
rin Urnak következő, rövideden irt, de haszszú
értelmü levelet adott légyen által: „ Második Vil-
helm II-dik Jozeffel és Katharinával tökéletesen
meg-edgyezett tzállal lévén, a' maga Sergeit Tseh-
ország-fele indittja; melyre nézve, a' Frantzia Ud-

var edgy hónap alatt, u. m. Februáriusnak 22-diké-
 ig magát meg-határozni, és nyilvánosságá tenni el-
 ne mulassa az eránt, ha a' Törökök mellett, ezek
 ellené, vagy edgy részre sem hajló fegyvert kíván-
 na fogni? Kemény igék! de még fokkal keményebb
 vélekedéseiket olvashattjuk a' külső Politikusoknak
 majd minden közönséges Levelekben; melyeket mind
 bizonytalanokat ugy közlünk E. Olvasóinkal. Edgy
 tserélés modja (igy szól a' Német író) vagyon mun-
 kában, mely ha meg-nem tanál-is lenni, tsak ugyan
 lehetetlenséget nem foglal magában. E' szerént az
 A. Belgiumat Anglia fogná meg-kapni, hól békeféség-
 nek idején 40000, háborunak idején pedig 80
 ezer fegyveres népet akarna tartani; a' F. Császár
 pedig e' helyett egész Sléfiát és Baváriát venni a'
 2 fejű Sas' szárnyai alá: A' Baváriai Palatinátusbéli
 Fejedelem - é lenne a' Klevei Hertzegség és Gel-
 dria; a' Pruszizus Királyé pedig a' Hannoverai
 Fejedelemség, Dántzig és Lengyel - országnak edgy
 darabja. — Más, Országokat bontzolni kívánó, Pó-
 litikusok megint más ofztáljt rajzolgatnak elméjek-
 ben, melyről némellyek azt tartják, hogy ez az igaz-
 ság határ-punktumához közelebb-is járna az elsönél-
 t. i. hogy a' Pruszizus Király Lengyel - országnak
 edgy részét kapná; a' Lengyel-orzági Közönséges-
 társaság e' helyet Moldovát; a' F. Császár Bélgrá-
 dot, Boszniát, Dalmátziát egészfen a' Velentzei
 Tengerig Kataroig; a' Velentzeiek Moréa fél-sziget-
 jét, hól minden Nemzeteknek edgy közönséges sza-
 bad Kikötő-helyek fogna épittetni. — Ha ezen e-
 löl-irt Párisi Tudositás igaz?, ha a' közönséges Le-
 velek (mellyek edgy szivvel és szájjal azt erősítik,
 hogy a' Hollándiai Közönséges-társaság a' Helytartó
 Hertzegnek jóvoslására számos hadakazó hajókat é-
 pit-

pi tette, és a' Frantziának adott pénzt vissza kéri,)
meg-nem tsalnak; így még *Néptunusnak*-is pere van
Mársal, mely az Anglus, Frantzia, Spanyol és
Hollándus hadi *Advocatusokat* megint a' Gibráltár
vára alá hívhatja. A' Hollándusok minden szerentsét-
lenségeket a' Frantzia Udvar' falaira írják; kiről azt
tartják, hogy a' 7 edgyesült Tartományok között
alattomban ő hintet volna ellenkezésnek magvát a-
zért, hogy a' fel-zavart vizben annál könnyebben
halaszhasan, 's nagyobb halakat foghasan. Már
most Hollándia Angliának és Pruszziának nyervén-
meg-oltalmát, úgy vélekednek, hogy Pruszzia és
Német-orzágnak bizonyos ereje a' szárazon, Anglia
és Hóllandiai pedig a' Tengeren készittik magokat
tsatára. Ha ama fő Frantzia Minister *Wersenes*,
csak a' jelen-valokról szorgalmatoskodván, a' követ-
kezendökről el-nem felejtkezett volna; ha a' Skál-
dis vize partyán és a' Baváriai tserének küszöben
olly kemény lábokkal nem állott volna (ezt írja egy
Frantzia író) most nem ezen az után járna az *Europai
Politika*; de ezeket edgy nagy Monárkha mind kettös *No-
tabénével* írta a' maga Jegyző könyvébe. Frantzia-orzági
a' Német-orzági Frigyet-is alattomban meg-háborított-
nak lenni tartatik, 's már most edgy Hatalmos Mo-
nárkha mindenecket olly szépen el-rendelt, hogy a'
Hollándus arannyal tellyes erfénynek edgyik sziját
Pruszzia, a' másikat Anglia tartják kezekben. —
Némely Levelek azt írják, hogy azok a' Frantzia
hadi Tisztek, kik eddig a' Töröknél téfznek vala
szólgálatot, a' magok Udvaraktól olly parantsolatot
vettenek, hogy minden kéfedelem nélkül a' magok
Hazájokba és előbbeni tiztségeknek helyére vissza
takaradjanak. Ez a' Frantziára nézve nem egyéb
vólna, hanem a' Török' barátságáról való tökélle-

le-mondás. — A' Frantzia Parlamentomoknak válaikon éppen most fekszik az Országnek leg-nagyobb terhe; hoszfas volna ezeknek végezéseket ide írni. Egész hadi erejeket 3 vagy 4 Táborra akarják szabni. Ki itt ennekutánna a' Lovasoknál Svadramos Kapitány akar lenni, meg-kell néki azt mutatni hogy 20 ezer Livra esztendei jövedelme legyen; a' gyalogoknál pedig edgy Kapitánynak 10 ezer Livrát kelletik a' hadi-kints-tárba le-tenni; melly halála után a' magájéinak visszsa adatik. — Az ugy nevezett *Betsületes Emberek' Párisi Kalendárium*a a' Parlamentom által arra íteltetett, hogy a' Hohér kéze-által öszve-szaggattasék és el-égattesék. Ezen Kalendáriumnak e' vala belső homlok írása: *Mond-meg nékem, kivel van bajad, és én megmondon néked te ki-vagy.* Ezen Kalendáriumban a' szentek' neve helyén külömb külömb féle nagy Emberek nevei valának fel-jegyezve az erőszakos halált szenvedett leg-nagyobb Gonosztévök' neveivel nevettségesen öszve-elegyítve. Ennek szerzője *Sylvain* ki most a' Szent *Lázár* Tömlöttzében füttezik. Az 1788-dik esztendöt a' jozon-okofság' első esztendejének nevezi; és ebben az esztendőben a' többi között követezendő innepeket jegyzett vala-fel: A' Házofságnak innepe 31-dik Máj; a' háládatofság' innepe 31-dik Auguszt. a' Baráttság' innepe 31. Decem.

Elegyes Tudosittások.

A' mi F. Monárkhánk előbbeni nyaváljájából meg-gyógyulván, már most tökéletes egészségben tölti szorgalmatofságok között lévő napjait. — A' Londoni Levelekből értjük, hogy edgy rendkívül oda érkezett Bétsi Kurirnak meg-érkezésével a' Törökök

rökök ellen-való háboruja ezen F. Udvarnak nyilvánvalóvá tétetett légyen. — Azt beszélik Bétsben, hogy a' háborúnak ki-hirdetése, mely már 3 nyelven, u. m. Görög, Török és Német-nyelveken 3 arra különösen rendeltetett Commissáriusok alatt ki-nyomtatott volna, minden orán nyilvánosságossá fogna tétetni, melly alkalmatossággal azok a' F. Ts. és K. Tisztségben lévő Urak, kiknek esztendei fizetések 500 forinton fellyül hágnak, minden 100-ból 10-et; azok pedig, kiknek 500-an alól-van fizetések 100-ból 5-tet fognának a' közönséges hazánra fordítani. — A' mi F. Monárkhánk és a' Muszka nagy Hertzeg Lembergbe fognak edgyüve jöni, hól már a' Hertzeg' számára bizonyos készületeket-is tésznek. — Ugy tartatik, hogy *Ferentz* fő Hertzeg a' Státus Kantzellárius Hertzeg *Kaunitz* Urnak jóvá-lására nem fogna a' Táborhoz menni, hanem Bétsben maradna. — A' közelebb fekvő Sergek Triestbe mentenek oltalamra, hogy ezen kereskedésnek helyét a' magokat ottan ottan mutagató Török-tolvajok ellen bátorságba helyheztesék. — A' szokásban lévő különös hadi adozásra már készülnek a' rendelések. — *G. Potokki* a' Khotzimi Komendánstól megtudakoztatott, ha vajon a' Török Sergek, ha a' szükség úgy kívánná, a' Dnisteren és Lengyel-orfzágnak edgy részén kereftül mehetnének? melyre azt felelte: A' Lengyel közönséges-társaság a' maga földjét nem örömeft kívánná hadi *Théátrum*má tenni, melyre nézve az által-menő Törököknek nem hogy önként utat engednének, sőt azoknak erővel fognak ellenek állani. — A' *Vársóban* mulatazó F. Ts. és K. dolgok' gondviselője *Cocket* Ur a' szüntelen tartó Tanátsnak edgy jegyzést adott-bé; melly ezen Tanátsban a' múlt hónapnak 15-dikén fel-is olvastaték.

Ezen

Ezen jegyzésben csak a' jelenteték, hogy a' jelen való környülállások ugy kívánnak, hogy bizonyos Ts. Sergek, mellyeknek a' Muszka Táborral közösülések lészzen, az utnak rövidségéért a' Lengyel-határók között mennyenek keresztül; mely népnek bizonyos pénzért szükséges eledelt szolgáltatni tartának szomzfédi kötelefségeknak. Itt a' Király, ki ezen dólgot szivefen akarná a' szüntelen folyó Tanáts-nélkül az effélékben semmit sem tselekedhetvén, a' szüntelen folyó Tanáts-is a' Státus gyűlése nélkül; ezen kívánságra még-bizonyost nem felelhettek; minthogy Lengyel-országban az eleségre tartazó dólgo-k-is szükiben vagynak. — A' Belgrádi kerületben, ugy irják, 4000 Keresztények, többnyire mind Rátzok, alattomban öszve-verték magokat edgy szabad Sereg formára olly véggel, hogy mihelyt az idő és alkalmatofság kívánnya, az első pertzre legottan talpon lehessenek. — Pétervárából 3000 hajos-legények érkeztenek-meg Kersonba; ugyan ide 8 ezer segittő fegyveres Sereg érkezett; Krimiában 30 ezerből álló Muszka Sereg áll már edgyütt. — Azon Muszka hadi-hajó, mely már edgy-néhány hetekkel ennek-előtte a' szélveszek által a' Törökök' Tengeri tsatornájokba hányatott vala, meg-igazgatott és *Szélimnek* neveztetvén Török Vezér hajonak tétetett. — Az Ásiából jött Levelek-szerént *Palestinában* a' 'Sidok között véghetetlen nagy lárma vagyon, és Sergenként verik magokat öszve; mivel edgy tsalárd Hitető köztök a' *Dániel* jövendöléséből azt hitette-el velek, hogy az ő Birodalmoknak helyre állása, edgy minden órán meg-jelenendő *Messziás* által, igen közel vólna. — Azt jegyzi-meg edgy írő, hogy a' Keresztényi Türedelem még a' Felebaráti szeretetnek nagyobb grádittsára sohólt nem lepett

pett mint az *Osnábruki* Püspökségben, hól a' Katholikusok, Evangélikusok és Réformátusok edgy Templomban tisztelik a' Teremtőt. — Azt olvassuk a' Német Levelekből, hogy edgy hadi Gazdaságbéli Tiszt, ki 6000 for. költszött vala, Péts mellett edgy erdőben a' Tolvajoktól meg-fosztatott vólna; kinek kotsífsát meg-lövéen, magát kötve hagyták. — A' *Ferentz Fő Hertzeg Lakadalma*' emlékezetére veretett pénznek edgyik felén a' Fő-házasi párnak szemben álló képe és neve találtatik, a' másikon a' Lakadalomnak helye, esztendeje és napja vagyon fel-jegyezve.

Hogy a' külső szépségek gyakran a' belső szépségeknek-is segittségül légyenek minden napi a' példa. A' Napokban edgy bizonyos Gavallérnak Titoknakja, ki-külömben edgy magát ki-pallérozott és fokra alkalmatofsá tett Magyar Nemes ifjú, elmégyen a' F. Monárkha eleibe, hogy magának a' Budai H. Tanáts széken hivatalt instáljon. Meg-áll a' Felséges Paloták' folyasójában az Instántziával, 's midőn ki-jő a' Monárkha, 's midőn által-adná instántziáját, azt kérdi tőle ő Felsége: (*Vasz wil er?*) mit akarsz. Ez igen félelmesen elé adván a' maga kérését; hátat fordita ő Felsége 's ott hagyá. Haza megyen ezen ifjú a' maga Grofjához, 's elé beszéli a' dólgot. Kérdi a' Gróf mitsoda öltezetben vólt kend? En így vóltam Németben a' mint Nagyságod előtt állok. Elég rószszúl vólt kegyelmed. Öltezék-fel Magyarafon, köfsen Kardot 's ugy mennyen a' maga Királlya eleibe kegyelem keresni, 's ne nyünnyegjen, hanem bátran beszéljen vele. Hiszem ebben a' formában, melyben kigyelmed a' Monárkha előtt jelenék-meg, ezer 's még ezer-féle alá való forsú emberek jelennek-meg ő Felsége előtt. No-
szá!

fza! ki-pallérozza a' Titoknak magát, Magyar köntösbe öltetik 's bé-megy 3 nap múlva megint a' Királyi Paloták' folyasójába. Ki-jövéen a' Monárkha (mint a' kit már első tekintetéről esmert, hogy Magyar Nemes ifjú; leg-alább nem Serfözö-legény) leg-előbb-is hozzája fordúla; 's így szollittá-meg: wafz wolen Sie? Mit akar az Ur? Kezdi bátron beszélleni, melyre a' Monárkha a' folyasoról edgy szobába vivén, igen kegyelmesen beszéllé vele, és kérését meg-halgatá. — — — Haza megy, mondja a' Grófjának, hogy járt. Mondja a' Gróf: Láttya kegyelmed! Az esmeretlenek előtt a' külső forma és maga vifelet az az eszköz, mely az első tekintet által mingyárt utatnyit a' belső fokkal neme-febb tehetségeknek érdemeire. — Az affélé szabad mulattságban és vendégségben lévő némely embereknek szokását jól tudván a' Monárkha, a' Lakadalmi utolsó szabad Bálra 5000 Kávézó és hivefitő tsemegékhez-való kаланakat készítettett vala ezüst formára más nemű értzből, és a' lakadalmi Pompának al-fobb grádits fokán mulatazoknak ezekkel szolgálának; — itt a' mi azokkal történt, a' rostában maradt.

A' múlt héten érkezett vala Olmützből Bétsbe edgy Batáliom Pattantyus; itt a' már számokra ki-rakott 400 edgy-néhány nagy ágyukat magokkal a' Tabor-felé inditák. A' jövő szombaton bizonyosobbat fogunk a' had ki-hirdetéséről hallani.